

Kártékony pozsonyi fellépés

2023 február 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Kácer szlovák külügyminiszter szavai a visegrádi négyeknek is kárt okoznak

Ma már a nyolcvanas éveit taposó egykori újságíró-kolléga nevéhez f?z?dik a következ? történet: amikor harminc éve kettévált Csehszlovákia, ?t az els?k között akkreditálták Pozsonyba tudósítónak. Ezt nagy lelkesedés fogadta a kisebbik utódállam f?városában, egészen addig, amíg a tudósító a rá jellemz? epés humorral valami ilyesmit nem válaszolt: „Ez valóban csodálatos, de azok az országok, ahol eddig dolgoztam: a Szovjetunió, az NDK és Csehszlovákia, közben mind megsz?ntek.” A hírek szerint nem növelte ezzel a szlovákok amúgy sem er?s önbizalmát.

Történelme során a szláv és német nyelv? országok, birodalmak közé ékelt Magyarország is küszködött a kisállam-szindrómával, pedig valójában közepes méret?ek vagyunk: hazánk még az új, 2022-es népszámlálási becslés fényében is a tizenharmadik legnépesebb a huszonhét uniós tagállam közül, azaz helye van a lista fels? felében. Könny? belegondolni, milyen lehet az önértékelése Szlovákiának – népességük a mienkének alig több mint a fele, államiságuk a mi ezer évünk helyett harminc –, amelynek népeit, szlovákokat, magyarokat, kárpátnémeteket, ruszinokat, cigányokat és másokat hosszú id?n át éppen Budapestr?l kormányozták. Minden szomszédjuknál, még Ausztriánál is kisebbek, ráadásul csaknem félmilliós magyarság él a még krisztusi korba sem lépett országukban.

Amióta felvidéki ismer?seim nyomán – a megfelel? helyismeret és nyelvtudás híján is – foglalkoztatni kezdett a szlovákiai politika, egyre inkább annak a nyomait láttam: északi szomszédunk közélete és a magyar–szlovák kapcsolatok világa is olyan terep, ahol vékony jégen járnak a szerepl?k. Noha Szlovákia közepesen fejlett, biztonságos uniós és NATO-tagállam Európa közepén, a magyarellenesség ijeszt? példái voltak az utóbbi id?ben Tamás Aladárné 99 éves rimaszombati tanítón? meghurcolása az állampolgársági törvény miatt, illetve a kés?bb hozzá hasonlóan emiatt Magyarországra költöz? Malina Hedvig nyitrai bántalmazása, majd szavainak hivatalos meghazudtolása.

Mindamellett az utóbbi id?ben két könyvélmény – Vladimír Palko szlovák kereszténydemokrata politikustól a Jönnek az oroszlánok, illetve Csáky Páltól A penge élén – is arról gy?zött meg, igenis, vannak közös értékeink, amelyekre alapozhatunk, továbbá kölcsönös higgadtsággal és jóindulattal a közös érdekeket szolgáló épít?munkát folytathatunk a Duna két partján. Mindezt természetesen a Trianon utáni feltételrendszerben téve. Valahogy úgy, ahogy a korábban igencsak borús magyar–szerb viszonyt sikerült az utóbbi években példátlanul baráti szintre emelni a kölcsönös történelmi sérelmeket oldó gesztusokkal és a közös érdekek felismerésével.

Mindezek fényében különösen aggasztók Rastislav Kácer szlovák külügyminiszter dühödt magyar- és Magyarország-ellenes megnyilatkozásai, mégpedig nemcsak a kétoldalú kapcsolatokat, hanem a visegrádi együttm?ködést is tekintve. Úgy nehéz gyümölcsöz? együttm?ködést folytatni, hogy közben partnerünk például területi követelésekkel vádolja meg országunkat az ? rovásukra.

Kácerrel kapcsolatban – akit budapesti nagyköveti korából is ismerhetünk, és nem feltétlenül a legjobb emlékeket hívja el? – politikailag az lenne az el?nyösebb értelmezés, ha provokációi az elmeállapotának lennének betudhatók. Az viszont, hogy változatlanul a helyén maradhatott, inkább Száraz Dénes a felvidéki Ma7 hasábjain megfogalmazott véleményét er?síti: a szlovák Való Világba ill? külügyér nem magányos provokátor, inkább megbízatást teljesíthet, akár belpolitikai, akár brüsszeli sugallatra.

Szlovákiában az elmúlt öt évben három miniszterelnök és három kormány bukott meg. Szeptemberben el?re hozott választásokat tartanak, ennek is betudható a felfokozott indulat. A pozsonyi közélet tragikomikus fejleménye, hogy Kácert?l az OL’aNO kormánypárt vezet?jeként most az el?z? (bukott) miniszterelnök, Igor Matovic is elhatárolta magát. Nem gondoltuk volna, hogy megérjük: a szél?séges magyarellenességér?l ismert Ján Slota Szlovák Nemzeti Pártjának mostani vezet?je, Andrej Danko lesz mostanra a közép-európai, közte a magyar–szlovák összefogás szószólója, aki szintén elítéli Kácert.

Mindenesetre ha a külügyminisztert továbbra sem menesztik, akkor meg kell várnunk, hogyan alakulhat a viszony a következ? szlovák kormánnyal. Az elkövetkez? fél év annak is próbája lesz, hogy mennyire élezi ki az ellentéteket Petr Pavel, a hamarosan hivatalba lép? új cseh államf?, aki valamiért még csak megválasztott köztársasági elnökként is fontosnak tartotta, hogy vigyen némi feszültséget a magyar–cseh kapcsolatokba. Példát vehet leend? szlovák kollégájáról, Zuzana Caputováról, aki liberális politikusként is meg tudja állni, hogy feleslegesen gerjessze az indulatokat.

Egy térségi együttm?ködésben természetesek az id?nkénti nézeteltérések, mint ahogyan az is, hogy négy ország sorra következ? választásai más és más felállást eredményezhetnek. Az egy éve tartó orosz–ukrán háború a szankciókkal, a fegyverszállításokkal együtt nemcsak az európai közbeszédet és diplomáciát uralja, hanem az ellentéteket is felnagyíthatja. A jó diplomácia azonban annak szolgálatába áll, hogy ezeket hogyan lehet tompítani,

nem pedig a feler?sítésükön munkálkodik. Lenne éppenséggel alkalom a politikai habverésre a magyar–lengyel viszonyban is, a lengyelek például azért hátráltatták péntek éjjelig a tizedik uniós szankciós csomag elfogadását, mert nem találták azt elég radikálisnak.

De Budapesten és Varsóban is pontosan tudják, és érz?dik ez Mateusz Morawiecki kormányf? hozzáállásán is, hogy a két ország szövetsége többet ér az aktuálpolitikai piros pontoknál. Még a világpolitikai barikádok gyakran ellenkez? oldalán harcoló Franciaország esetében is azt látjuk, hogy a közös pontokat, nem pedig az ellentéteket keresik a kapcsolatainkban. Így volt most ez a nukleáris együttm?ködés meger?sítésében és annak megakadályozásában, hogy az Oroszországgal szembeni szankciók az atomipart is sújtsák.

Abszurd, hogy a b? egy éve nálunk járt Emmanuel Macron francia elnök – akinek pedig a magyar vezetés az ellenfeleit támogatta – barátibb hangot üt meg az Orbán-kormánnyal a szlovák külügyminiszterhez képest, miközben a Heger-kabinet mögötti legnagyobb frakcióban ott ül Grendel Gábor és Gyimesi György.

Nem tudjuk, meddig tart az ukrajnai háború, de annyi ideig biztosan nem, mint amilyen régóta és még amilyen hosszan összetartja Közép-Európát a több évszázados tapasztalat. Olyan történelmi élményanyag, amelynek nyomán ma is ismer?sebben járunk-kelünk Prágában, Krakkóban és Pozsonyban, az egykori Monarchia, kés?bb pedig a szovjet érdekszféra fontos városaiban, mint Londonban vagy Párizsban. Brüsszelr?l – átvitt értelemben – már nem is beszélve.

A több mint harmincéves visegrádi együttm?ködés túlélte Vladimír Meciart, valamint az azóta levitézlett magyar és a lengyel posztkommunista baloldalt, és egy hatvanmilliós térség közös hangjává lett, például a migrációs válság idején. Pozsonyban is érdemes megfontolni, hogy az EU lakosságának alig egy százalékát kitev? ország halk szopránja – Szlovákia németül és franciául is n?nem? – milyen er?vel hatna önmagában Brüsszelben. Már persze abban az esetben, ha több akar lenni nyugat-európai érdekek szócsövénél és végrehajtójánál.

Borítókép: Rastislav Kacer (Forrás: Reuters)

Sz?cs László - www.magyarnemzet.hu

Ajánló